

«_21_» __06__2023 ЖЫЛҒЫ
Басқарма Шешімі
БЕКІТІЛДІ
Хаттама №_14____
«ҚМУ» КеАҚ Басқарма
төрайымы – Ректор
_____т/ққ
А.А. Тұрмұхамбетова

**«ҚАРАҒАНДИ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТИ»
КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫНЫҢ
СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ ЖӨНІНДЕГІ
НҰСҚАУЛЫҚ**

Құрастырған (дар): А.Н. Урмашов Қолы: т/ққ Күні: 05.06.23	Тексерген (дер): М.А. Ерназарова Қолы: т/ққ Дата: 08.06.23	Келісілді: О.В. Карев Қолы: т/ққ Күні: 12.06.23
--	---	--

1. Жалпы ережелер

1. Осы «Қарағанды медицина университеті» Коммерциялық емес акционерлік қоғамының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі Нұсқаулығы (бұдан әрі-«ҚМУ» КеАҚ тиісінше Нұсқаулық) Қазақстан Республикасының қолданыстағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына және «ҚМУ» КеАҚ-ның ішкі құжаттарына сәйкес әзірленді және сыбайлас жемқорлық бағытындағы іс-әрекеттерге не жатады, сыбайлас жемқорлық сипатындағы жағдай туындаған жағдайда «ҚМУ» КеАҚ лауазымды адамдары мен қызметкерлерінің іс-қимыл тәртібін белгілейді.

2. Осы Нұсқаулықта келтірілген талаптар ең аз қажетті болып табылады және нақты жағдай үшін толық және/немесе шектеу ретінде қарастырылмауы тиіс.

2. Негізгі терминдер мен анықтамалар

3. Осы Нұсқаулықта мынадай терминдер мен анықтамалар пайдаланылады:

1) **Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасы** – «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңы және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері жөніндегі өзге де нормативтік-құқықтық актілер;

2) **мүдделер қақтығысы** – қызметкерлердің жеке басының мүдделері мен олардың лауазымдық міндеттері арасындағы қайшылық, бұл ретте аталған адамдардың жеке басының мүдделері олардың өз лауазымдық міндеттерін тиісінше дұрыс орындамауына әкеп соғуы мүмкін;

3) **сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық** – заңда әкімшілік және қылмыстық жауаптылық белгіленген сыбайлас жемқорлық белгілері бар құқыққа қарсы кінәлі әрекет (әрекет немесе әрекетсіздік);

4) **сыбайлас жемқорлық тәуекелі** – сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігі;

5) **сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл** – «ҚМУ» КеАҚ өз өкілеттіктері шегінде сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, оның ішінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және жою, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды анықтау, жолын кесу, ашу және тергеу және олардың салдарын жою жөніндегі қызметі;

б) **сыбайлас жемқорлықтың алдын алу** – алдын алу шаралары жүйесін әзірлеу және енгізу жолымен сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар

жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды зерттеу, анықтау, шектеу және жою жөніндегі қызмет;

7) **пара** – мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адам немесе оған теңестірілген адам немесе жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адам немесе лауазымды адам, сол сияқты шет мемлекеттің немесе халықаралық ұйымның лауазымды адамы жеке өзі немесе делдал арқылы алатын ақша, бағалы қағаздар, өзге де мүліктер, мүлікке құқық немесе мүліктік сипаттағы пайда.

8) **лауазымды тұлға** – «ҚМУ» КеАҚ Директорлар Кеңесінің мүшесі, «ҚМУ» КеАҚ Басқарма мүшесі;

9) **коммерциялық пара беру** - коммерциялық немесе өзге де ұйымда басқару функцияларын орындайтын адамға ақшаны, бағалы қағаздарды немесе өзге де мүлікті заңсыз беру, сол сияқты оған өзінің қызметтік жағдайын пайдаланғаны үшін, сондай-ақ пара беруді жүзеге асыратын адамның мүддесіне қызмет бойынша жалпы қамқоршылығы немесе жол бергені үшін мүліктік сипаттағы қызметтерді заңсыз көрсету.

10) **қызметкер** – «ҚМУ» КеАҚ-мен еңбек қатынастарында тұрған жеке тұлға.

3. Сыбайлас жемқорлыққа бағытталған және коммерциялық пара берудің ықтимал жағдайлары, сондай-ақ мінез-құлық ережелері бойынша ұсыныстар

4. Лауазымды тұлғаға, «ҚМУ» КеАҚ қызметкеріне пара ұсынған кезде:

1) пара беру және/немесе коммерциялық пара беру тақырыбын қабылдауға дайын немесе үзілді-кесілді бас тарту ретінде түсіндірілуі мүмкін асығыс мәлімдемелерге жол бермей, өте сақ, сыпайы, мұқият болыңыз;

2) Сізге ұсынылған шарттарды мұқият тындап, есте сақтаңыз (сомалардың мөлшері, тауарлардың атауы және қызметтердің сипаты, пара беру мерзімі мен тәсілдері, коммерциялық пара беру нысаны, мәселелерді шешудің реттілігі);

3) пара беру және/немесе коммерциялық пара беру уақыты мен орны туралы мәселені келесі әңгімеге ауыстыруға тырысыңыз және келесі кездесуге Сізге жақсы таныс орын ұсыныңыз;

4) өзіңіз үшін әңгіме бастама көтермеңіз, көбірек «кездесуге жұмыс жасаңыз», сұхбаттасушыға «сөйлеуге» мүмкіндік беріңіз, сізге мүмкіндігінше көп ақпарат берсін;

5) егер Сіз пара беруге немесе коммерциялық пара беруге келіскен жағдайда мәселені шешудің кепілдіктері туралы сұраңыз;

6) егер Сізде диктофон болса, пара және/немесе коммерциялық пара беру туралы ұсынысты (жасырын) жазуға тырысыңыз;

7) осы факті туралы жоғары тұрған басшылыққа қызметтік жазба түрінде баяндалсын;

8) комплаенс-офицерге жазбаша хабарлама жіберу;

9) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға немесе 1424 Call-орталыққа дайындалып жатқан қылмыс туралы жазбаша немесе ауызша хабарласу.

5. «ҚМУ» КеАҚ лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері арасында мүдделер қақтығысы туындаған кезде:

1) мүдделер қақтығысының кез келген мүмкіндігіне мұқият болыңыз;

2) мүдделер қақтығысының туындауының кез келген мүмкіндігін болдырмау жөнінде шаралар қабылдау;

3) тікелей басшыңызға және комплаенс-офицерге туындаған мүдделер қақтығысы туралы немесе Сіз білген бойда оның туындау мүмкіндігі туралы жазбаша түрде хабарлау;

4) тікелей басшының келісімі бойынша туындаған мүдделер қақтығысын жеңу жөнінде шаралар қабылдау;

5) мүдделер қақтығысының тарабы болып табылатын қызметкердің қызметтік жағдайын оны белгіленген тәртіппен қызметтік міндеттерін атқарудан шеттетуге дейін және (немесе) мүдделер қақтығысының туындауына себеп болған пайдадан бас тартуға дейін өзгерту.

6. Белгілі бір тақырыптарды Бөгде ұйымдардың өкілдерімен және білім алушылармен, әсіресе пайдасы «ҚМУ» КеАҚ лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің шешімдері мен іс-әрекеттеріне байланысты болатын тақырыптармен талқылау пара беру туралы өтініш ретінде де қабылдануы мүмкін.

7. Мұндай тақырыптардың қатарына, мысалы:

1) жалақының төмен деңгейі және белгілі бір қажеттіліктерді іске асыруға ақшалай қаражаттың жетіспеушілігі;

2) белгілі бір мүлікті сатып алуға, белгілі бір қызметті алуға, туристік сапарға немесе емделуге баруға ниет;

3) лауазымды адам мен қызметкердің туыстарында жұмыстың болмауы;

4) қайырымдылық қорын, белгілі бір спорт командасын және т. б. қолдау бойынша ұсыныстар.

4. «ҚМУ» КеАҚ лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұру туралы шешім қабылдау кезіндегі іс-әрекеттері

8. Өз қалауыңыз бойынша Сіз сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға немесе 1424 Call-орталығына ауызша немесе жазбаша өтінішпен жүгіне аласыз.

9. Сыбайлас жемқорлық сипаттағы құқық бұзушылық туралы хабарлау нысандарының бірі анонимді өтініш болып табылады. Бұл жағдайда өтініш беруші анонимділікке байланысты жауап алуға сене алмаса да, ал қылмыс туралы анонимді өтініштің өзі, мұндай өтініште дайындалып жатқан немесе жасалған қылмыстық құқық бұзушылықтар туралы мәліметтер болған жағдайларды қоспағанда, қылмыстық іс қозғауға себеп бола алмайды.

10. Параны бопсалау жағдайында Сіз сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға хабарласып, Сізден пара алу немесе коммерциялық пара алу фактісі туралы өтініш жазуыңыз керек, онда дәл көрсетіңіз:

1) лауазымды тұлғалардың қайсысы (тегі, аты, әкесінің аты, лауазымы, мекеменің атауы) Сізден пара алады немесе коммерциялық құрылымдардың қайсысы Сізді пара беруге итермелейді;

2) бопсаланатын параның (пара берудің) сомасы мен сипаты қандай;

3) қандай нақты әрекеттер (немесе әрекетсіздік) үшін Сізден пара сұрап немесе коммерциялық пара бересіз;

4) қай уақытта, қай жерде және қалай тікелей пара беру керек немесе коммерциялық пара беру керек

11. Сыбайлас жемқорлық қылмыстары және сыбайлас жемқорлық сипатындағы белгілері бар жағдайлар анықталған және/немесе оларға тап болған кезде қызметкерлер сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға жүгінумен қатар комплаенс-офицерді хабардар ету жөнінде шаралар қабылдауға тиіс.

12. «ҚМУ» КеАҚ қызметкерін өзінің функционалдық міндеттерін атқару кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық, коммерциялық пара беру және өзге де қылмыстық құқық бұзушылықтар жасау фактілері бойынша қылмыстық қудалау жағдайында бұл қызметкер ҚР Еңбек кодексіне сәйкес тергеу әрекеттері аяқталғанға немесе сот актісі заңды күшіне енгенге дейін өзінің лауазымдық міндеттерін атқарудан шеттетіледі. Осы қызметкердің тікелей басшысы қызметкерді өзінің лауазымдық міндеттерін атқарудан шеттету жөнінде тиісті шаралар қолдануға міндетті.

13. «ҚМУ» КеАҚ қызметкері өзінің функционалдық міндеттерін атқарған кезде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық, коммерциялық пара беру және өзге де қылмыстық құқық бұзушылық фактісі туралы хабарлаған немесе «ҚМУ» КеАҚ қызметкерлері өзінің функционалдық міндеттерін атқарған кезде сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға, коммерциялық пара беруге және өзге де қылмыстық құқық бұзушылықтарға өзге де жолмен жәрдемдесетін қызметкер мемлекеттің қорғауында болады және Қазақстан

Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен көтермеленеді. Осы ереже заңға сәйкес жауаптылыққа жататын сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактісі туралы көрінеу жалған ақпарат хабарлаған тұлғаларға қолданылмайды.

5. Қорытынды ережелер

14. Осы Нұсқаулық «ҚМУ» КеАҚ барлық лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің танысуы және қолдануы үшін міндетті болып табылады.

15. Қабылданған Нұсқаулықты қайта қарау Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына тиісті өзгерістер енгізілген немесе Нұсқаулықтың жеткіліксіз тиімді ережелері анықталған жағдайда жүргізілуі мүмкін.

